

MAGYAR NÉP

NEPES-HETILAP

Előfizetési árak:

Éves ár 10 pengő, félévre 5 pengő.
Egyes szám ára 24 Hflér.

Laptulajdonos:

MINERVA IRODALMI ÉS NYOMDAI
MŰINTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Megjelenik minden szombaton,
Szerkesztőség és kiadóhivatal
Kolozsvár, Brassai-utca 7. szám.
Telefon: 18-87.

Haza várjuk őket!

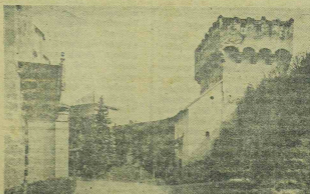
délamerikai magyarokhoz szölt
etével ifjabb Horthy Miklós rend-
l követ és meghatalmazott minisz-
beszterndei rádiószózatában.

Hirdessétek a magyarságról, hogy
tának életereje a mai súlyos körül-
yek közepette sem tört meg, s ám-
kemény megpróbáltatások közt
k, mégis acélosodik, dolgozik és
a magyar. Épít egykori nagysága
jain egy új, embertársait szerető és
becsülő, s minden dolgos magyar-
boldogulást biztosító szociális Ma-
országot. És ezzel együtt új érté-
t alkot az egész emberiség szá-
a. Ez igazolja minden magyar jo-
— bárhol éljen is e földkerekségen
ez élethez és a jövőhöz.

merikai magyarok. Van-e, kinek
k gondolva, nem dobban meg a
s, a fajtája sorsáért való aggodás-
Egy nagy tévedés, hatalmas tragé-
khozódik meg mögöttük. A munka-
állóság, a kenyértelenség sötét rém-
szaló menekülés kergette el őket a
ból, amelyben születtek, a hazából,
ret kiépíteni és szebbé tenni nekik
eladatok és hivatásuk lett volna.
A világháború előtt kezdődött a
dráma, lithon nem volt elég hely
nyagynak, de az idegennek igen. Az
ennek, aki keletről-délről egyaránt
szóval és ígéretekkel jött, magyar
mpolgárságot nyerve, került hely,
arra is kaphatók voltunk, hogy a
zet legfontosabb munkaterületeinek
tét-másikat is átadjuk ezeknek a
szóval jövőnek. Az amerikai ma-

gyarok munkájukkal, felkészültségük-
kel, tudásukkal és rátermettségükkel
idegen országok úttalan útjain vándorolnak, idegenben eszik a keser-
vesen megkeresett kenyeret. Legfőbb
gondolatunk kell, hogy legyen most, és
a háború befejeztével megkettőzött
mértékben, hogy amikor alkalom kínál-
kozik — és alkalmat kell találnunk! —
visszatelepsük őket. Addig hittel, sze-
retettel és ragaszkodással forduljunk
feléjük, amilyen ragaszkodással és hit-
tel tanulják ők is a messzi idegenben
az édes magyar anyanyelvet, melyet ott
is a világon mindennél jobban szeret-
nek és becsülnek. Nehéz sors, nehéz út
az övék. És ők tudják, hogy Magyar-
országnak, a magyar földnek minden
kézre, minden magyar elmére, minden
alkotó szándékra és tette szükséges
van.

Az idegen föld, akár tengerentúl,
akár európai idegen országé, csak szá-
lást ad nekik, de otthont nem. Az ide-
gen ország csak rövid ideig tartó
munkaterületet nyújthat, de nem állan-
dót és nem végeleset. A magyar meg-
érti a sóvárgást és honvágyat, mely a
messzi tengerentúltra vetődött sok ezer
testvérének a szívét epeszi. A távolság
eltűnik, a szívek összedobbannak és a
kezek összefogóznak. A magyar hará-
dát, az anyaföld melege várja őket és
felkészül a fogadásukra, arra a nagy
pillanatra, amikor egy igazságos, a ma-
gyar vért és hitet támogatón akaró és
támogatón is tudó hazában otthont ta-
lál mindenki, akinek megdobban szíve
e honért, még akkor is, ha éveket, hosz-
szú évtizedeket is töltött Csillághózá-
Buenos-Airesben, vagy éppen — Buka-
restben

Nagyenyed őst magyar várának fala.

(Fotófilm)

HETI JEGYZETEK

Irja: (d. i.)

Két postamesterün

Került néhány hónappal ezelőtt a törvény elé. Feljegyeztük a nevüket is, mert érdemes megtanulni. Az egyiknek Costene Vilámnak, a másikat Baileasz Lászlósnak hívták. Mindketten a Szamos mentén voltak állásban és ezzel szórakoztak, hogy megdézsmálták a heretekre küldött postai csomagokat. Nem hisz elvetemlenség kell ahhoz, hogy a házi csomagot, amit az odakint küldő honvédeknek küldenek hozzátartozóik, felnyissák és kilopják belőle a kevés házi csemegét és a meleg ruhát, ami talán az életét mentette volna meg a külföldi küldő katondának. A bíróság el is ítélte a tolvaj postamesterüket a végén fokon a Kuria is több évi fegyházbüntetésre ítélemesítette őket. Érdemes elgondolkozni az eset kapcsán afelől, hogy milyen is lenne életünk, ha csak ilyen postamesternek volna az országban, ha minden tisztviselő elsősorban a maga hasznát nézné s nem törődne azszal, hogy elmulthoz azok az idők, amikor Erdély egykori urai egy-egy kihívatófalni állásban rövid idő leforgása alatt házat és földterületet szerettek. A sár szűlt és nem volt eset rá, hogy enélkül elhatározzék volna a lakosság ügyes-bajos dolgait. Tyt tért örömeztelenek, fináncoknak és rendőröknek drága vállakra a legszebb erdélyi városok területén. Őket eladópörte a történelmi igazságszolgáltatás, de elsősorban erkölcsiüket is, ha pedig valaki fel akarja újítani a valós és becsületesség szokását, a magyar törvények kemény büntető okával találkozik. És így van ez rendjén.

*

Nagy színésznő

Kell megemlékeznünk, Tóth Elekéről, aki néhány nappal ezelőtt egyik kolozsvári kórházban elhunyt. Megérdemelt, hogy nevét azok is megtanulják, akik soha nem látták színpadon, de nem is olvasták nevét. A magyar műveltség egyik omlósa mindig a magyar színész volt s különösképpen erős feladatok elé állította a nemzeti színjátszást a kisebbségi idő, amely minden téren el akarta némasítani a magyar szót. Tóth Elek erdélyi színész volt és bár többször hívták Budapestre, ahol a Nemzeti Színház jádektérfőjében különösen beilleszkedett nagy fizetést és könyvből sorost kapott volna, — nem ment el Erdélyből. Pedig egy ideig valószínűleg jóvívány volt a repatriálás és jobbjaink közül is sokan hagyták el az

ősi földet, hogy szabadabb levegőt szívhasznának, nem törődve azszal, hogy itteni helyükre majd idegenek furakodnak be s minden egyes magyar lélek, amely elhagyta Erdélyt, kisebbitette az itt maradó őstalosság nemzeti erejét. Tóth Elek ellendült a hívásnak s ittmaradt kisebbségi sorban. Szűk esztendőket, kopulást és minden nyomorúságot vállalt, ami a magyar művészet munkásainak volt osztályrésze. De a hívástól nem aldozta fel. Ezért hajtjuk meg most az elhunyt nagy színművész emléke előtt a tisztelet zászlóját.

*

Érdekes könyvet írt

A Szovjetunióól és az ottani állapotokról egy norvég író, a Hires Sigurd Undset. Mialtan a nemetek meghódították Norvégiát, az író elhagyta hazáját és Moszkvába repült, hogy onnan majd Amerikába meneküljön. Már ebből is látható, hogy nem németpárti és nem nézi rokonszenved az új Európáért vivott nagy küzdelmet. Természetes volna esztután, hogy a szovjetről írott könyvében nagy eszalóttal emlékezzék meg az új keresztény Európa és Németország szövetségeseinek istentelen ellességéről. A művet Amerikában adta ki angol nyelven s ime, az őszinteség hangján szól mégis arról, amit a bolsevizmusról érdemesnek tart feljegyezni. Könyvében, amelynek eredeti angol címe „Return To The Future”, megállapítja, hogy soha a világon olyan műveltségűség és nyomat nem látott, mint a Szovjetunióban. Leírja, hogy a piszok és azony nem csak a szégyén házakban, hanem állami intézményekben is kitévesbejtő. Viszont az derül ki a könyvből, hogy a bolsevizmál orosz tömegeknek annyit hazudtak vezették a propaganda szalómban, hogy már ezeket az állapotokat tartják a legtermészetesebbnek. A propaganda és a félrevezetés nagyszerű példáját írja le főbbsék között egyik fejezetében a norvég író könyve, amikor elmondja, hogy Murnanszkanban egy munkás azt kérdezte tőle, hogy vajjon Európában ismerik-e a villamoságot és van-e az európai városokban villanyvilágítás, mert azt Lenin találta fel azért, hogy a proletárok helyzetén javítson vele... Nem kell semmi megjegyzést fűzni ehhez a példához, de az új könyvhöz sem. Minden sora azt igazolja, hogy a szovjet nem a nép boldogulásáért, hanem azidő-bolsevista vezetésért tette azt, amit tett, de igazi célja ezen is túlmenően — a világ meghódítása.

Szerkesztői üzenet hely

itt írjuk meg válaszunkat annak előfizetőnek, aki a népmesze a népdalok közléstét kifogásolta. Iaszunk az, hogy a mesét elsősorban a gyermekek számára szolták két kötetben, hiszen nem valószínű, hogy minden falusi gazda külön-meklapot is jártona. A fiatalok velesse pedig legalább olyan fontos mint az, hogy a napi események tisztában legyünk. Ezeken népmesze pedig a régi népmeséket köntáljában is megjelentetik napjában és a művelt nagyközönség, a nők és gyönyörűséggel olvaszokat, hiszen szépségük és igazkeres, költői módon igazságostartalmuk meg is érdemli, hogy a nagyobb szeretettel nyuljunk emert igaz szalómbát és gyönyöröget jelenítsük. És ha az említtétfelöl kifogásolta is, az olvasók igen nagy része megérti, miért-ősi hagyományainkhoz, eszt meg népi kultúránkhoz ragaszkodni azért, mert eről ismernek meg a ket magyarokat s mert ezek tartomagyaroknak akkor is, amiminden ellenük esztűdött. Akinek fennadott ílése pedig buta slágtket szeretne tanulni a saját muzsáiknak helyett, annak azt írjuk, hogy minden nép, a német, a pán, az angol és még a francia is esen ragaszkodik a maga nemzeti köhehez, mert tudja, hogy saját szempontjából azok a legszebbek. Csak löbnyük félre a szépségek valóban magyar kincsétárát? Csak mi öljűgy, hogy ne ismerjük meg a maldalainkat, amikor közban az mdsurbankó legényke is vígan fűlytemaró? Azt hisszük, hogy egy len magyar sem akad, aki a jövőakarja leheltelemenni. Mindeakarja az életet és a jövőt, a nynekei magyar életét. Már pedig ne lehet magyar az a fővenő, amnem magyar szalómbokra és magyar kultúrára épül fel.

A „Magyar Nép

az erdélyi falu magyar gáért, tehát érted is küz

*

Küldd be az előfizetési díj

Az irány: fölfelé

A szülők mindig nagy gondban vannak, milyen pályára adják a gyermekeiket. Falun ilyen sorskeresztekben dönteni sokszor nagyon nehéz, leginkább azért, mert, hogy a falvak fiataljai, kereskedelmi, vagy szellemi pályára adják, az leginkább pénzkerésze. Tele van az ország azzal a gondolattal, hogy a falvak ifjúságából, az új falusi értelmiségből kell kiválasztani a hosszú és szíves munkával a magyar állam új vezetőire. Ennek a vezetőrétegnek ízig-veérg magyarnak kell lennie, magyar talajból kell fakadnia. Ezt a gondolatot nemcsak a sajtó karolta föl, hanem az ország felelős vezetői is minden alkalmat megragadnak a nemes és magasraszt eszme hangoztatására.

A tanult pályákra való eljutás az iskolázatásán keresztül történhetik. Ma már nemcsak a tanúknak, orvosnak, ügyvédnek kell hosszú esztendőken keresztül komoly tanulmányokba merülnie, de hatalmas ismeretanyagot kell elsajátítania a kereskedőnek, de még az iparosnak is. A nagy őrségváltás magyar földön, mikor egy-két rövid év alatt sikerült a zsidóság által elfoglalt munkaterületeket elfoglalni és a magyar emberekkel betölteni, azért sikerült, mert elegendő tanult kereskedő és iparos állott az ország rendelkezésére, akik azonban eddig az idegen faj túlbombósága miatt alig tudtak szóhoz jutni.

Az iskoláztatás tehát a legfontosabb és arra kell irányítani a leg gondosabb figyelmet. De rengeteg költséggel jár: beiratkozási díj, tandíj, könyvek, fűtése, egyéb iskolaszerek. Hol van pénz erre, a lábbel? Mindent drága pénzen kell megvenni. Igaz, hogy a ruha akkor is kell a gyermeknek, ha nem jár iskolába. Ha egy falusi gazdának három gyermeke van és mind a hármát iskolába, középiskolába akarja adni, azt sem tudja, hol áll a feje a rengeteg gondtól, mert már egy gyermek taníttatása is hatalmas összegekbe kerül.

A gyermek az Isten áldása. Csak egészséges legyen és nagya nőjön. De ez ma már nem elegendő, mert hivatást, nemzeti feladatot is kell töltenie a magyar falvak iskoláztott, tanult gyermekeinek. Mindnyáján tudjuk, s ma már falvainkban is közsérméte, hogy középosztályunk nagy része ma is még idegen eredeetű, s ha ez a középosztály sok értékes idegen elemet felszívott magába, a jövő mégis egészen más irányba mutat, mint amilyenbe eddig haladtunk.

A zsidóság hatalmas terrorszűrésnek is az volt az egyik legzomborább oka, hogy középosztályunk nem tudott mindenben megfelelni a követelményeknek, a magyar nép fia pedig a tanulással ha nem is volt kirekesztve, de az anyagi

nehézségek miatt nagyszámú gazdasági tanítatására és gazdasági pályákra való elhelyezésére gondolni sem lehetett.

Hosszú éveknél és évtizedeknek eklejtett eltelni, amíg a magyarság kijelölt a felismeréshez, hogy tájékozódni tudjon, mit kell tennie, milyen magatartást kell vállalnia. Tragikus sorsszerűség van abban, hogy mikor egyeztetik minden feltételt megvalósítani, mint most is, akkor közébejön valami, háború, vagy más áthidalhatatlan akadály, amely ha pillanatnyilag is, de minden jó szándékot megkaszt és már-már azzal fenyeget, hogy csak jó szándék marad.

Komoly és megdölgöztató probléma ez, de bármiképp is próbáljon valaki hozzájárulni, azt senki sem tagadhatja, hogy úgyszólván létérdekről van szó. Az állam maga is minden eszközzel a tanulmányi falusi fiatalok segítségére siet.

De nem várhatunk ma mindent az államtól. Az államnak hatalmas terheket kell viselnie ma, a külpolitikai helyzet miatt megkötözött érvel. Mégis számtalan esetben tanítjelvezetőmunkákat, egyéb segélyeket folyósít, egyelőre csak a legjobbaknak, a legtehetségesebbeknek. Helyes is ez a folyamat, a népből, a falvak élőléb egyelőre a legjobbak, a legértékesebbek jussanak fölfelé, a vezető osztályokba. Ezeknek is hatalmas feladatokkal kell megbirkóznia. Lassan aztán a közepesekre is sort kell keríteni, azokból is tanult iparost, kereskedőt kell faragni. A toronyosó nehézségek nem rettetésnek meg senkit, mert egy nép a nehézségek és küzdelmek tüzeiben lesz nagygyá, küzdelem és harc nélkül elcseszenesedik, elszatnyol. Ma még hatalmas tömegek indulnak napnap után falvakból a városok felé. A szükséges egészséges népszaporulatáról van szó. Ezek az ifjak szolgálnak, kifizető-füsködni jönnek Kolozsvárra és Budapestre. Gondoljunk arra, hogy mindegyik ifjúból alkalmas és megfelelő körülmények között, egy-egy tanult és szakképzett iparosnak, egy-egy kereskedőnek, orvosnak, papnak kellett volna lennie. A magyar nép fia nem arra való, hogy kifutófü legyen Magyarországon. Ne engedjük magunkat! Az nem lehet mérvadó, hogy „apám sem tanult, én sem tanulok”. Az idők változnak, ami tegnap talán helyes és jó volt, az nem biztos, hogy ma is jó és helyes. A népek versenyében csak hatalmas önfeláldozással, pártalan kitartással állhatunk meg a helyünket. Ne felejtjük el, hogy nagy és szapor a népekkel vagyunk körülveve, a magyarságunk, ha meg akar maradni, elsősorban minőségű törekvésre kell a legnagyobb súlyt helyeznie.

(m.)

Százezer szív sikolt

Dr. Németh Kálmán új könyve.

Amíg ezt a könyvet meg nem írta, addig úgy ismertük Németh Kálmánt, mint egy komor tankot, ahogyan utat tör a hazatelepülőeknek. Azt hittük, hogy szimpatikus küzdelem végetért akkor, amikor a hernyótalpak nyomában Bácskába özönlött a számozott bukovinai székyesség. Mikor azonban kezünkbe vesszük ezt a varázslatosan szép könyvet, akkor új csodára ébredünk. A tank olyan tökéletes muzsika-játékká változik, mint-ha Gárdonyi és Mikszáth lelke költözött volna belé. Bátran megnyilatkozok embriességre, őszinteségre, színtörredalmi és mégsem romcsoló szókimondásra, ragyogó nyelvezetre teszik egyedülvalóvá Németh Kálmán életvallomását. Szilágyi Ödön, a Rádió-Elet főszerkesztője úgy nyilatkozott erről a könyvről, hogy a legoszlátalossabb írás, amit életében olvasott. Megrikatta, de győgytőlán meg is kacagtatja. Ortutay Gyula pedig azt írta erről a könyvről, hogy általa Németh Kálmán a nemzet nagy nevelőjévé magasodott. Bár ennek a verőfőnyea Golgotának olyan állomásai vannak, ahová más halandó el nem juthat, szerző mégse lesz sehol fontosakodó. Ellenkezőleg!... Képes elhitetni az olvasóval, hogy legnyaktörőbb magyarmentéseit emberi kényszerűségből tette, mint amikor valaki ijedtetben kifeszít egy vasajtót, vagy kitapog egy tüzet. Mintha csak pajkos csfnytevésből taszigálta volna fagylatos kocsiját egyik moldvai faluból a másikba, álrühában, román csendőrök között, akik faköpenyegből leskelődtek, nehogy magyar misszionárius betévedhessen a szenvedő, a magyar szó után írsz moldvai falukba. Mindent derűs bájjal és szellemességgel ír le, hogy maradóndó élmény az olvasása. Az 520 oldalas könyv, amelyről dr. Tamás József azt állítja, hogy 25 év óta ez a legszebb magyar könyv: közel 200 képpel, faximilléval, Márton Lajos festőművész fejféjével és táblájával jelent meg Papp Géza szabadalknyomdájában. Megrendelhető 28 pengőért a szerzőnél Bácsjózseffalván, valamint könyvkereskedőknél. Őszintén irigyelljük azokat, akik még nem olvasták, mert élvezet és nagy gyönyörűség vár reájuk.

Az Aranyosmegyesi várkastély ára

Aranyosmegyes. Az enyészet mélabjára omlik el a fák közé menekült falu.

A fájdalom hangulatot csak fokozza a romlásban is lenyűgözően hatalmas várkastély képe. Négy-szögű, valóban erősített benyomását adó építmény, amely Lux Géza megállapítása szerint „a magyar, szorosabban véve az erdélyi késő reneszánsz építészetnek egyik legkiválóbb, legszebb monumentális alkotása”. A várkastély négy sarkán emelkedő tornyokból hézagmentesen lehetett pásztázni a terepet, míg a bejárat felett hatalmasan felálló torony és a vár körül futó árok csak fokozták az erősítés biztonsgát.

A falak épsége kívülről nem árulja a várkastély belsejében pusztuló romlást. A falak között annál szomorúbb, annál leverőbb a kép. Emberi kezek pusztításának nyomai mindenütt. Elhordott falrészek, kiszedett kandallók, hiányzó tisztafalépcsők és gerendázat tanúsodik a román megszállás alatti idő szörnyű hanyagságáról, nemfőrdőm rablógazdálkodásáról.

A község bírāja és a körénk se reglett községbeliek előadása, valamint az aranyosmegyesi várkastélyról szóló irodalom nyomán elevenedik meg előttünk ennek a múlt-ra visszatekintő várnak történelme. 1278-ban történik először említés a várról. Ekkor még Jákó várának neveztek. Mintán Jákó várúrát Kun László az ellene elkövetett felsegítség miatt minden jószágától megfosztotta, a vár Móricz vagy Mórcz mester, erdélyi vajda fia, Miklós birtokába került. Tőle eredt a Megyesi család és ettől az időtől kezdve kezdtek a várat Megyesi várnak nevezni.

A 15. század végén Báthory István és András erőszakán birtokba vették és hatalmas erősítésé építtették ki. Báthory rokonsága révén került a vár az 1500-as évek végén Lónyay Zsigmond tulajdonába, aki az időközben többször leégett és rossz karban lévő várat újjáépítette, hatalmas bástyákkal, vízszárkókkal látta el. 1669-ig volt a család birtokában. Az ekkori tulajdonos Lónyay Anna felségserstét követelt el, miért is ellene bűntető expedíció indult. A hadjáratot a német Kobb generális ve-

zette és a várat teljesen lerombolt. 1732-ben a Lónyay családdal rokonságban álló Wesselényi Ferenc újból felépítette, lakosait alyait az akkori ízléshez mérten főúrián berendezte. A kastély nyugati szárnyán emelkedő torony felső szobáját díszítő aranyozott freskó után kezdték a várat *Aranyosmegyesnek* nevezni.

A vár utolsó tulajdonosa Streicher Lajos, Szatmár vármegye alispánja volt, akinek halála után a vár egy konzorcium birtokába került. A konzorciumtól vette meg az ősök iránti kegyeletből Lónyay Elemér a kastélyt. A román megszállás alatt következett be a vár pusztulása. A herceg ugyanis a kastélyt a pusztulástól megóvándó, felajánlotta a román anyakirálynénak.

Az anyakirályné azonban a várat egy leuéri, azaz három fillérért eladta fiának, Károly akkori román királynak.

Igy vált a kastély gazdáltná, galiciai zsidók menhelyévé. A falu román és zsidó lakossága magának tekintette a várat. Kőveit saját házaik építésére használták fel, tetőzetét, gerendázatát elhordták. A vár pedig tető nélkül, gazda nélkül pusztult, romlott és dűledezett.

Egy „kiválly” adás-vétel.

A falu magyarsága hiába tiltakozott, hiába igyekezett menteni a magyar történelem e monumentális tanújelét. A román hatóságoknál süket fülekre és csak rosszindulatra találtak.

A felszabadítás hozta meg a vár számára is a menekülést. A magyar kormány műemlékké nyilvánította és azóta gondos kezek dolgoznak a megmentésén, restaurálásán. Bízsek öröm és meghatódott boldogság töltött el, halva a vidám kopácsolást, a sürgő-forgó munka zaját. Az épület nagy része már tető alatt áll. Az udvaron hatalmas homok-és téglahegyek emelkednek, a magyar teremő és megörzök géniusz helyreállítását azt, amit az idegen nemterelőomség, barbár dúlás tönkretett.

A restaurálási munkálatokkal párhuzamosan halad a kiszájtási eljárás is. A 3 filléres királyi üz-

letkötés megkönnyíti az eljárás végrehajtását.

A vár sorsa szomorú magyar sors. Dícső mult, gyönyörű történelem volt az osztályrésze, de a dicőség, hatalom után hanyatlás, pusztulás következett. A mellyontól azonban mindig felemelte a magyar élniakarás, a magyar teremő erő. Elő bizonyítékia ez a várkastély a magyar erőnek, a magyar hitvátnak, legfőképpen pedig a magyar kultúrának.

Nem szült a földed

*Nem szült a földed engem,
Vérveél, mint pelikán-maddár
Nem Te tápláltál
Kakastól renő alföldi róna
Volt az én áldott dajkám
Édesbús mesével ajtán.*

*Mesezomjás lelkek kitarólt
Mint az édesanya harja
Mely gyermektől befogadja
— „Valahol nagy hegyeknek ajtán
Egy nép épp árva
Súlyos bilincsrel kezén és lábán. —
Keszde mesélni nekem a dajkám.”*

*Kristályvízi fenyvesek Krisztum farak-
Yére, Csaba királyi népe
Hozzad szállt leltem az éjbe.
Véled aludtam, rólad álmodtam,
Testemmel vált, izmosodott
Szerelemem virágos fája
Feléd sodort vágyak árja.*

*Vágyaimnak szárnya támadt
Teszt öltött, leket öltött
Meseországba repített.
Magyar hozzád lábanyomán
Imádsággal hintett útján
Megérkeztem végre... végre...*

*Mint az édesanya harja,
Mely gyermektől befogadja
Öleltél a kebledre.
Azóta gyermeked vagyok.
Bár nem szült a földed engem
Mégis oly forrón szeretlek,
Mint anyámat: Felvidéket,
Nevelőmet: az Alföldet.*

*Lelkemnek vagy egy árabja
Bennem náttól vérré válna
Itt csodogsz az ercimben.
Ősi jussza hun királynak
Ellenségedet nem engedlek,
S nem enged az Isten nékik,
Sorsodat egék intézik
Ősi jussunk, kiacses Erdély!*

Akos.

Sára Anikó

Erdély hírségei

Székelyvásárhely-Marosvásárhely

A XVII. század elejéig ősrégi irások mindenütt Székelyvásárhelynek nevezik Marosvásárhelyt. Földrajzi érdekessége, hogy korábban kézbírt be a tavasz, mint más székely városokban, amikor a Hargitán még hó van, Vásárhelyt már az orgona virágzik, a háromszéki Olt és az udvarhelyszéki Küküllő még jégpáncél alatt folyik, a székelyvásárhelyi Maros már a tavaszi napugár melegétől — jég nélkül folyik.

A Székelyföld kulcsa. A Marosnak kapuja, mely az egész Székelyföldet a Mezőség, Kalotaszegen keresztül özszekezi az Alfölddel. A városnak történelmi jelentősége van. Fejedelmeket választottak a székely fővárosban, királyok látogatását fogadta, országgyűlésein nevezetes törvényeket hoztak.

A Székelyföld itt adózott a magyar királynak, a székely székely ide hajták a jándék ökröket, a királyi biztos itt vette át és bélyegezte őket. Hol 10 ezer, hol 60 ezer között ingadozott az ajándék-ökrök száma. Ebből a hatalmas mennyiségből aztán minden negyedik ökröt hajtottak sültére. Az ökrösztív ügyösszón a egész székelységet összejuttató, egyszerűen nagyszabású állatvásár és iparosvásár zajlott le ilyenkor Székelyvásárhelyen.

A Teleki-théka

Ha valaki Marosvásárhelyen jár, megénezi a híres Teleki-könyvtárat. Az elmúlt időkben könyvtárosa Gulyás Károly tanár, aki a tiszteletrémeltő látogatókat mindig szívesen fogadta, az első és legutóbb kötelesege az volt, hogy mielőtt elindult volna a vendégekkel a könyvtár megtekintésére, a hatalmas ajtókat bezárta maga mögött... Nem is hiányzott soha egy könyv sem ebből a hatalmas könyvtárból, melynek kötet-számát már Kazinczy Ferenc 36,096 kötetre becsülte.

Az alapító Teleky Sámuel gróf és neje Bethlen Zsuzsanna grófnő külföldön gyűjtött könyvein kívül, a könyvtár alig bővült. Gróf Teleky Sámuel 1800-ban így intézkedik könyvtáráról: „Maradékai közül mindig az őregebbik fű legyen ezen tized comissum hű öre, vagy a református főconsistorium válaszon a leányágon levő fiú maradvók közül, ha ezek is deficiálnának, a Teleky-ágból élő atyafiak közül rendeljen curatort...” Ezek alapján vette át az Erdélyi Református Egyházkerület nevében Vásárhelyi János püspök a Teleky-thékat

Az évszázadok folyamán magabavalasztja Sásvár, Székelyfalva, Gordásfalva, Benefalva, Kisfalud, Kisudvar, Hídvég községeket.

Nagy Lajos király több okmányt adott ki a székelyek fővárosában. Mátyás király korában itt székelt Báthori István országbíró és erdélyi vajda. Nemzeti zászlóját és adománylevelét Mátyás királytól nyerte. Itt választják erdélyi fejedelemeink 1659-ben Rákóczi Györgyöt. Kemény János rövid uralma után itt ültetik Erdély trónjára Apaffy Mihályt. 1783-ban II. József császár is meglátogatta Vásárhelyt. 1849-ben a dicsőséges honvéd hadsereg élén Bem após is járt itt, szobrot a megszálló románok Kossuth Lajos szobrával együtt lerombolták. 1940. ősszel kormányzó urunk előtt vonult el a város főterén a vívő honvéd hadsereg.

Vásárhely református papjai közül haton lettek püspökök: Göcsi Máté, Bonyhai Simon György, Borosnai Lukács János, Antal János, Bodola Sámuel és Vásárhelyi János.

Marosvásárhely nagy fiak közül említjük meg Boros Tamás főbíró, Gesze Danielt, Bólyai Jánost és Farkast, gróf Teleki Sámuel, Bodor Pétert és Bernády Györgyöt.

1942 júniusában Kállay Miklós miniszterelnök jelenlétében.

1911-ben bontották le a világhíres, elnémet Bodor-kutat, amely a XIX. század elején naponta négyszer, a környező falvakig elhullatásos hangon muzsikált, egy kupola tetejére elhelyezett szobor pedig huszonnagy óra alatt egyszer megfordult a tengely körül, így jelezve a pontos időt. Az egész szerkezet egy titokzatos vízmű hajtotta, ahova a forrásvízt cseréfa csatornában vezették. A csodákat alkotója Bodor Péter volt, aki az orgonakészítéshez is igen jól értett, — a kibébi orgona az ő műve, — a hazamóly szerint bankohamisításért Szamosújváron börtönbüntetést szenvedett, de engedélyt kért és kapott, hogy kedvenc művét, a zenékkutat még egyszer megtekinthesse, a kupolában elhelyezett szerkezetből a feltevés szerint néhány csavart kivett és azóta megemelt a Bodor-kut.

Bernády György polgármester névét sok alkotás hirdeti Marosvásárhelyen: elsősorban a kulturpalota és a városbáza.

HAT ÉS FELMILLIÓ PENGŐT UTALTAK KI EGY ÉV ALATT ÖNÁLLÓSÍTÁSRA.

Az átalakuló és megújuló magyar gazdasági élet egyik legfontosabb problémája, sőt talán éppen a legfontosabb a gazdasági utánpótlás kérdése és az új gazdasági egzisztenciák megalapozása. Mostanában a költségvetési vítvál és az állam zárszámadásának adataival kapcsolatban gyakran szóba kerül a Nemzeti Önállósítási Alap és annak működése, amely hosszú értendők óta vajmi kevés reklámmal, de egyre nagyobb eredménnyel igyekszik megalapozni egy új magyar gazdasági középosztály létét és csökkenteni azt a kockázatot, amellyel a fiatalság elindulása idején megküzdeni kénytelen. Már a Nemzeti Önállósítási Alap célja és működésének módja is mutatja, hogy nem haszonelvű által vezetett merev szellemi hitelakcióról, de nem is jótékonyagságról van itt szó.

A gazdasági világváltság idején igen égető probléma lett minálunk a fiatal értelmiség elhelyezkedése. Az önálló szellemi foglalkozásuk sem tőkével, sem hitellel nem rendelkeztek, hogy kenyérkereső munkásságukat megkezdhesék, az alkalmazott értelmiség munkaeöri száma akkoriban igen nagy mértékben csökkent és az állam minden hivatala annyira telve volt, hogy értelmiségünk nagyobb tömegeinek elhelyezésére gondolni sem lehetett. Ekkor kezdte meg működését az Önállósítási Alap és megnyitotta a kapukat a szabad és gazdasági pályák felé.

Ma már a Nemzeti Önállósítási Alap gazdasági életünkbe és szociális politikánkba szervesen beépített hatalmas intézmény. — Erről tanuskodnak a legutóbbi állami zárszámadás adatai, amely szerint egy év alatt a főiskolák és középiskolák végzett és arra alkalmasnak ítélt jelentkezőknek egymillió pengőt utaltak ki önállósításra, a kisebb képesítésűek önállósításra pedig közel öt és félmillió pengőt. De még ennél is fontosabb tanulság az, hogy az önállósításra kiadott hitelek törlesztési részletei általában rendezés visszafolytak, ami egyrészt az utóbbi időben kialakuló új magyar gazdasági réteg megbízhatóságát és becsületességét mutatja, másrészt arra enged következtetni, hogy valóban az életképes egzisztenciák ezreit sikerült megteremtteni. Nagyon fontos az, hogy a ma már tizenötmilliópengős vagytonal rendelkező Alapból önállósítottak üzleti vitelt az állam szakértőkkel ellenőrzített, tehát már eleve határt szabtak a gazdasági pályára nem való és könnyelmű elemek beáramlásának.

Két világháború

**Az első világháború 1914 július 28-ától,
a második krónikájába december 14-én
már az 1914-ik napot írták...**

A magyar sajtó egyrészt bejárta egy-egy Stockholmból keltezett hír, amely szerint a második világháború időtartamának eléré, illetve a hír kelte óta már meg is haladta az első világháborút.

A svéd számítás szerint a határnap december 10-e, péntek. Ez a számítás némi kiképzésre szorul. Ha utána számolunk, az tűnik ki, hogy az első világháború kezdetét 1914 július 28-tól, a monarchiának Szerbiahoz intézett hadüzenetétől számították. Indokolt-e ezt a központot felvenni?

Az első

Elméletileg a háború időtartamát könnyű kiszámítani, hiszen a huszadik században a hadüzenetek és a fegyverszünetek egyaránt órára megállapított időpontban lépnek életbe. Kérdés csak az, hogy melyik hadüzenetet tekintik a sok közül a világháború kezdetének? A Szerbiához intézett osztrák-magyar hadüzenetet algha tekintethetjük annak. Hiszen ez a háború magában csak egy helyi jelentőségű küzdelem lett volna, amelyet a monarchia csupán részleges mozgósítással kezdett. Még csak azt sem mondhatjuk, hogy az elszigetelésre irányuló kísérletek merőben formaiak lettek volna, legalább is angol viszonylatban, hiszen Grey angol külügyminiszter világosan megmondta, hogy az angol közvélemény számára Szerbia nem első háborús ok. Ilyennek az angolok csak a belga semlegeség megsértését tekintették s a hadüzenetet csak a belga hadjárat megkezdése után, augusztus 4-én 23 (éjjel 11) órakor küldték el a németeknek.

Az első világháború egy hét alatt bon-

1914 augusztus 1 — december 31	153 nap
1915 — 16 — 17 (ne felejtjük el az 1916. évi szökőnapot)	1096 "
1918 január 1 — november 10	314 "
	1563 nap

Nézzük ezután a második világháborút.

... és a második

Itt is felmerül a kérdés, illetőleg ugyanaz a szempont, mint az első világháborúnál, 1939 szeptember 1-én kezdte meg a német hadsereg Lengyelország ellen a hadműveletet, a nagyhatalmak közül ezúttal is utóbb, szeptember 3-án tört ki a háború. Nemzetközi jogilag anyai különbséget megállapíthatunk, hogy a lengyel hadjáratból szigorúbb szükségességeket következett a világhá-

takozót ki, ha a hadüzeneteket tekintjük, augusztus 1-én német hadüzenet Oroszországnak, 3-án Franciaországnak, 4-én a már említett angol hadüzenet, végül 6-án az osztrák-magyar hadüzenet Oroszországnak. A monarchiának szóló francia (aug. 11) és angol (aug. 11) hadüzeneteket már nem érdemes számbavenni, hiszen ezek egyelőre formai nyilatkozatok voltak a tényleges ellenség olyan szövetségével szemben, amellyel a hadüzenő félnek akkor még nem volt közvetlen harci érintkezése. Fokozottan áll ez a japán hadüzenetekre (aug. 23 és 27.).

Világos ebből a felsorolásból, hogy az első világháború első napjának logikusan csak augusztus 1-ét tekintethetjük. Ezen a napon került szembe jogilag és ténylegesen két döntő jelentőségű nagyhatalom, — a többi hadüzenet ennek már csak formai okokból megkésett járuléka.

Egyeszerű a fegyverszünet kérdése. Önként érhető, hogy csak az 1918 november 11-i compiègne-i fegyverszünetet tekintethetjük a háború befejezésének. (Az osztrák-magyar főparancsnoksalágtól köztött Diaz-féle fegyverszünet előbb történt s a 5 harcérő amugy is nyugati volt.) Vitás legfeljebb az lehet, hogy november 11-e háborúban töltött napnak számítón-e vagy sem. A fegyverszünet déli 12 órakor lépett életbe, tehát logikailag mindkét esetben önkényesen járunk el; de egy lélektani árnyalat révén mégis inkább béke napnak számíthatjuk, hiszen mégis csak ez a napon ért véget a háború.

Ha tehát ezekben a határnapokban meggyesztünk, akkor az első világháború időtartamát így számíthatjuk ki:

5) órákor következett be a hadállapot, világos, hogy a második világháború első napjának 1939 szeptember 3-át kell tekinteni.

Most már kiszámíthatjuk a második világháború eddigi időtartamát, 1943 december 13-ig (azaz lapunk zártjág) bezárólag:

1939 szeptember 3 — december 31	120 nap
1940 — 41 — 42 (szökőnap 1940-ben)	1096 "
1943 január 1 — december 13	347 "
	1563 nap

A második világháború tehát 1943 december 13-án ceperedett fel időtartam tekintetében is az első rangjára. Kiterjedésben és dűlásban persze már régen följe kerekedett.

Gyógyóvénnyeváltó tanfolyamok Kolozsváron és Marosvásárhelyen

A földművelésügyi miniszterterületi irányított kirendeltségének megbízásából a kolozsvári m. kir. Gyógyóvénnyekísérleti Intézet, tekintettel a gyógyóvénnyteremtés és -nyújtás nagy nemzetgazdasági jelentőségére, — elhatározta, hogy kellő számú jelentős esetén gyógyóvénnyeváltó tanfolyamot rendez január 24-től 29-ig Kolozsváron, február 14-től 19-ig pedig Marosvásárhelyen.

A hatnapos tanfolyamokra jelentkezni lehet január hó 15-ig a m. kir. Gyógyóvénnyekísérleti Intézetnél (Kolozsvár, Monostor-út 3.). A jelentkezők közüljék az intézettel lakásukat, foglalkozásukat, vallásukat s azt is, hogy melyik tanfolyamot akarnak részt venni. A tanfolyamok ingyenesek, de lakásáról és ellátásról mindenki maga tartozik gondoskodni. A tanfolyamok résztvevői a gyógyóvénnygyűjtés, -termesztés és beváltás ismereteiről kapnak szakzszerű oktatást és a sikeres záróvizsga letétele után kiadott bizonyítvány alapján gyógyóvénnyeváltói engedélyt kaphatnak.

A m. kir. Gyógyóvénnyekísérleti Intézet a jelentkezőkkel még idejében közölni fogja a tanfolyamra való felvételt, valamint a tanfolyam helyét és idejét.

**A
Magyar Népet
terjeszteni
magyar köteletség!**

MAGYAR NEVEK

z utóbbi évtizedekben, még a kisebbségi során Erdélyben is divatba jött a magyar keresztnevek. Fiúkat, lányok egy jelentéssel be az anyanyvi hivatalokban, hogy nem adták a régi nemzetközi naplók nevei közt egy sem, csak Anikó, Csaba, Gyöngyvér, Emőke, Attila lett a gyerek neve. Sok helyen nehéz volt ezt anyakönyvi bejegyzést elintéztetni, ezeket a neveket természetesen nem stíli románra fordítani s már eleve árthat annak a lehetőségét, hogy viselője talála s maguknak tulajdonított az egykori „államalkotók”. Ahol nban sikerült, ott már az iskolák (jában ülnek a kis magyarnevi márok s híszkén és holdozan viselik p nevüket.

Véleményem egyik tudósunk cikket írt körül a nevelőről. Megmagyarázta, így sokan ezek közül (például Csaba) a eredeti ösmagyar nevek, hanem től alkotásból, igen sokat Vörösmarty sály, a nagy költő alkotott azt, hogy árténelmeletti korban játszóó magyar versésztételeket magyar nevek némesítése be. Elesen bírta a tudást a szokást, hogy a költők-alkotta velut ma anyakönyvbe jegyeztetik é helyen. Jó volna ezután is azokat neveket használni, — ajánlotta, — melyeket évszázadokig használt a magyar.

Mintán a cikket a napilapok is átvették, abból a folyóirathól, amelyben megem az ezek nagyobb elterjedtségükéva egy kis zavart és csalódottságot léteket a közönség körében, mert például Csaba névről kiderítették, hogy től alkotás, érdemesnek tartjuk mag-

vigasztalni azokat, akiket a cikk télságosan érintett.

1. Lehet, hogy a „Csaba” költői név. De a magyar költészet egyik legnagyobb alakjának művészetéből származó név nem lehet-e olyan szép, mint egy nemzetközileg használt Kelemen, vagy András?

Ha a Vörösmarty úgy találta, hogy a Csaba név illik arra a legendás személyre, aki Attila fia és a széklység vezére volt, nem találhatjuk mi is úgy, hogy eléggé magyar név?

3. A neve folytán még senki sem lelt magyar vagy más nemzetiségű. A magyar név, legyen az történelmi, vagy költői eredetű, legfeljebb arra jó, hogy viselőjét mindig emlékeztesse a magyarságra. Ez pedig magában véve is olyan érték, amit az idegen neveket nem érthetünk el.

4. István, Imre, Erzsébet, László stb. sen létezett a világ kezdete óta. Valaki ezeket a neveket is kitalálta, mint a költők a többieket. Ha pedig valaki azt mondaná, hogy jó, jó, de az Anikó, Csaba, Gyöngyvér, vagy Emőke neveknek nincs védőszentjük, mint a Jánosoknak, azoknak azt válaszolhatjuk, hogy amit az első Jánost nem avatták szenté, annak sem volt hasonló nevű védőszentje. A magyarság immár adott egy néhány szentet a világnak s nem valószínű, hogy a mai ösmagyar-nevű, vagy költői magyarnevi gyermekek közül valamelyikből ne válhassék szent. Akkor pedig a Csaba, vagy a Gyöngyvér éppen olyan nemzetközileg elismert név lesz, mint az Anasztázia, vagy Krizozomusz.

Bagoly Antal

ben, békességben, egyetértésben szelni, ott nincs boldogság bizony! S a másik a kemény szolgálatban gondol red, bízik benne, a te becsületես hárszedben! A hídgy szében, hófúvásában, fagyos éjjelen te jutsz eszébe, amint a szemed utójára hűségbe ígért s a szád azt ságtá: megvárom... A te imádságnod adott neki erőt minden elviselésére... Te pedig Nagy Andrással jársz a főnökhöz! Mi lesz, ha megtudja... Megolthatta a lelket, a tisztaságba, jószágba, szépségbe, igazságba vetett hitét, hiszen mindent bevédett látta...

Ne haragudjál veám, kicsi hágom, amiért ilyen keményen írok neked. Nagyon szeretném, hogy boldog légy... De ezt nem lehet elérni egy másik ember boldogsága, élete árán... A mi leányaink pedig nem szoktak időtőlükábról embereket szívevel játszani... Isten drága ajándéka az, amit meg kell becsülni... Ezért kérlek, gondolkodjál, mielőtt végrelegesen egy másikéhoz költő életedet... Vajjon Isten rendel-e neked, igazán szeret-e? Mellette tud-e lenni nyomorúságban, bajban, szenvedésben egyaránt? Vajjon tud-e vele dolgozni, brette mindent elviselni?

Isten áldjon meg. Amíg valahogy kijutnéd hozzátok, addig te írjál és nyugtassál meg, félek, nehogy éirontsd életedet...

Szeretettel, névű:
O. M.

Juliska Lelken,

gyon örvendek, hogy sőt fogadtál s me mentél a nagyvárosba szolgálni... Add el nekem, jobb otthon... Kárpótló, én akarom kimenni hozzád vélemb... Jól esett volna a városi rohanás én kicsit békességben vártok lenni, a k mindenféle ember gonoszok, a máte baján kárörvendő beszéde után a ti gyenes gondolkodású, becsületes magyar világotokban élni... de nehéz hozzátok kijutni...

Annak is örvendek, hogy nemcsak az into szavam bírt otthon maradásra, hanem Andris is... Milyen jó az Isten, hogy így gondoskodik rólád... Elheseredél, amiért Anyád is ellenkez a városba vezető, s most te is jobban szeretted ajd otthon... A hosszú től estéket a szobában felhasználhatod a hiányok

pótlására a pereferenciámas ládában... De erről nincs mit írnom, hiszen édesanyád már kicsi korodtól kezdve gyűjti a holmit neked... Tudsz te mindent, amit egy ügyes háziasszonynak meg kell tanulnia, hogy ne hozzon segínyt a nevelő szíleire... csak egytől félék, leltem, hogy lélekben nem készültél el... Ne haragudjál, amiért őszintén megkérdelem, miért juttott egyszerre hozzád kései Nagy Andris? Mi van a régtől, aki elment a katonai szolgálatra...? Hol van a leányok tiszta hűség? Vajjon igazán szeretöd Andrist, vagy csak meguntad várni a másikat, vagy telebeszálték a fejedet azval, hogy ki tudja hazakerül-e? Hátha kiviszik a frontra? Amiért Andrisnak több földje van... Hát kenyér kell a családnak, de ahol nem tudják azt szeret-

Az ország legrégebbi szarvasbörgyára

Őz-, szarvas-,
d-madár- és kegyű-, ruház-tí-bőrn- és maszkéret-, edzésrés-, réka-, ved-m-csaka és egyéb állati b-
rökkel szűmés

kikészítésre elváltat
Mehischmidt Gyula
vitéz
FEJÉR ANDRÁS

Finom börgyára -
Tatatóváros

Legmagasabb napi áron veszek
Űz-, szarvas-, damvad-,
vaddisznó-, farkas-, róka-,
borz-, vadmacska-, vidra-,
nyest-, hór-meg, góczy-
és KUTYABORONET

A epifoa 1788.

A Klarinétos

Írta: Mihályfi Jenő

A földet fekete festekkel mostatta az éjzaka.

Az égen egymásután jelentkeztek a csillagok, kicsi fényűktől árnyék születt a fák és a bokrok mögött.

Fekete volt minden a hegyen, a hold leszányodott, őregezen megakadt vén gerinccel példóknak, bandukor nyújtókat a kerítések tövében, kukoricakörök imbolyogtak a szőlőben, a szel almosan hompolygott az út felett.

Az éjszaktól volt minden fekete.

Aron, a Klarinétos, felséle ment a hegyi úton. Nehéz léptei miatt a görönggyik lustan lökdöstek egymást félre. Nem is emlékezett jól, mi történt. Csak fújta-fújta a nótát a kocsmában, a három legénynek, néha velük ivott is, ha megkínálták. Akkor egyszer csak összevessztek a legények, dulakodni kezdtek, kést rántáltak.

Ő ott állt a közepén, úgy kapott egy szárat, véletlenül. Utána elmenekült onnan, halálos szárással tüdejében.

Nagyon hihetetlennek tetszett neki az egész.

Kalapja tele volt izzadsággal, ahogy a hegyen erőlődött fölfelé. Néha beharapott a fájdalom mellette, inge alól fekete vér hompolygott elő.

De jól kell még érjen lakásába, — gondolta, stessze lakott a városból, az emberekől, fent a hegytetőn, fából, galyakból összehajtott kunyhóban, messze a világtól, a pénzulánstól, a rabottól, fenn a tisztaságban, virgózó körtefák illatában.

Hóna alatt szorongatta elválasztóhátán barátját, a Klarinétot.

Mert nem volt más zenije önéki a világon, csak a Klarinét. Hosszú északok egyedülletében sem volt más, anyról álmodhatott volna. Abba a fekete kopott fából, azokból az elgörbült fényes billentyűkből ragasztta magának a tisztább világot. A házikó szelvényében őt csókolta, mint más az asszonyját, ő szerette, mint más a gyermekeit, még az a fekete száraz kenyeret is, ami neki jutott a világ javainak mérhetlenségéből, a Klarinéttal szerete. Füstös kocsmák borpözeben, amint hangulatot ajándékozott az írónak, hogy azok elalmodhassanak egy napútóltebb világ nagyszerűségében.

És mindig úgy is emlékezett, hogy ő és Klarinétja elválasztóhátán voltak. Apját nem ismerle Aron. Ha nagyon megerőltette magát, csak egy szorgalmasköznyer képe jelent meg benne, anyjé. Valami nagy, városi palotának pinceszében laktak, padlóján szalmazsákok, azoa aludtak, együtt. Akkor egyszerre anyja is meghalt. Meseesére jól emlékezett most is. Szomorú hegedús zenészek húzták neki az indulót. Temetés után az egyik cenzúrisszoment vele a pinceszobába. Kinyitotta a szekrényt, kivette onnan ezt a Klarinétot és azt mondta:

— Te, tudod mi volt az apád?

— Nem én.

— Klarinétos. De még milyen. Sokáig játszottunk együtt, bizony. Az úgy fújta, hogy a könnye esett ki az embernek, olyan szomorúan. Ha ő játszott a kocsmában, mindig volt pénz, mert úgy jöttek a vendégek, hogy esoda.

Azútan a Klarinétot kezébe nyomta Aronnak, úgy folytatta:

— Nézd, ez a te örökséged. Csak ennyi. Ez a pár bátor itt nem ér

semmit. A klarinét sokat. En a mondom neked, adj el mindent, a itt van, ez a pár széklet, néhány lábat, asztalt s vedd a nyakad a világot. De akiről tessz, a kárinétot ne felejtés el: tanulj ma rajta játszani, mint apád.

Aronnak már a szakállja pelyheztelt akkor.

Elindult, hosszú útakat csala goit végig, végigjárt ismeretlen városokat, falvakat. Ment cöltalans mer nem volt otthon, örökbe aladt, mert nem volt ágya. Ahog megléte valameik faluban, k rlyogták őt az emberek, fejé sz ladak mindayján.

— Itt van Aron, a Klarinétos.

S szétfutott a hír a faluban, hogy itt van a Klarinétos, s játszik este lesz tánc, lesz vígasság, mert i van Aron, a Klarinétos.

Es köréje sereglett akkor nép a nótájért.

Aron odaülteték valameik eperfa alá, hogy fújja. Ahogy hang szterlett a levegőben és ősz szekeveredett a behordott széná illattal, búzákévelillattal, eljött mindenki oda. A falvakat körkormáltak, kezdődött a tánc, az őrege csak néztek, néztek messziről a vidám mozgású legényeket, pánt lilás lányokat, s ők is elalmodhlyogtak, mikor valameik legény rákezdett a nóta szövegére:

Csinom Palkó, Csinom Jankó,
Csontos karabélyom...

És táncolt a nép és nézegett mindenki. Akik nappal hegedú dolgozóik kezük a kaszádsátnál, most leányderektől szorongatták és eszmászarukat ütögettek az örömtől, mert füllükbe és onnan lelkükbe szomult a klarinét szomorú hangja, s feloldott ott minden bánatot, terhet, nyomorúságot.

Mindenki nagyon szerette láncolni az ő nótáját. Aztán tánc után mindig akadt valaki, aki vacsorára hívja Aront, de már előre megígértették vele, hogy ott marad vasárnap délután a faluban. Hogy táncolhassanak megint, frissen és ünnepesen, kipihent lábakkal.

Az volt legnagyobb gyönyörűsége Aronnak, mikor látta, hogy mindenki az ő nőjára miatt jókedvű. Mikor az éregek vasárnapján borotvált arca is nevetésre ébredtek, hogy a gyerekek körülállják, lesik, kíváncsi hangjait, nézegetik ruháját, szokatlanos cseméjét, kalapját, összefódozott öcska kabátját s mindnyájan azt mondják, hogy jaja be szép a nője, vagy még egyszer Aron bácsi, Aron bácsi ne menjen még el falunkból, maradjon jövő vasárnapig itten.

De nem időzött sokáig egy helyen. Nyugtalan vére volt, az kergette tovább. Es ment, csak ment, róla a végtelen útakat, esőben, szélben, fagyban és hátatizaszoló néhez melegen.

Ezek a gondolatok gyorsan átjárják most Aron lelkét.

Edes, dedégetett emlékek voltak, de elmúltak, amilyen gyorsan jöttek. Most egyszerre rengeteg lehetetlen, idegenszerű gondolatlalt kellett megborítkoznia. A fájdalom csak növekedett mellette, már egész testét hátalmába kerítette, feje ólmosan nyakára nehezedett, karjai nagy fáradtság szibbadosáiról lógtak, himbálóztak, szinte élettelenül.

Megélt és visszahéztelt.

Nem jött senki utána.

Az, aki megszurta véletlenül, nem jön utána.

Mind elmentek tőle.

Talán még mindig verekszenek. Meg sem fordulnak, feléje sem jönnek.

Vigasztalni, apolni, sebet bekötni nincs senki.

Es miért volt mindez. Hát kinek vétett ő a világon. Mi bűne van neki, — gondolta.

Ismét rövid életére gondolt vissza. De most valami nagy fekete kéz fogta csínyja vízje közé Aront. S összéből szorította ezeket a fekete ajjakot.

Ki akarta gombolni kabátját, hogy kis levegőhöz jusson, de karjai megmerevedtek a fáradtságtól. Elérkezett a hegy lejtőjére, kunyhóba.

Kilátta az ajtót. Minden sötét volt benne, mint csendeshullámú mély tó vizében.

Csak a tücsök cripelt most is jócadrón, az ő tücske, amit Igricnek keresztelt, az ő jóbarátja.

Elerőködött az ágyik, leült. A vér most a pszichos takaróra folyt, azt átszurta gyorsan, azután a lepedőre terjeszkedett.

Hallgatta a szelet, amint az a fűszálak hegyét cirogatja. A kicsi

ablakon áttekintelt a sietősen nyugovászó felhőkre.

Belényilallott a gondolat:

Most vége, vége mindennek.

Valahogy tenni akari még valamit, valami nagyot, nagyserűt es marandódot.

A gondolatok összevisszaságban röppenek tova emlékezetében.

Most, ezekben a percekben élte még egyszer életét, de ez a picike idő most végtelenségnek létszett neki.

A szél sóhajtott és nagy levegőcsomokat lökött ki magából. Bebecsapta a nyitvahagyott kunyhóajtót.

Megszárták a kocsában véletlenül, még cigartájait is kiejtette akkor kezéből. Miért is volt mindez.

Miért is borotválkozott ő szegény klarinétos léteire minden másodnap gondosan.

Miért is született, miért klarinétoszt szalmafedelesházú falvakban a legényeknek, leányoknak.

Miért is volt vére, hogy most kicsorogjon az ágyra, padlóra.

A szél úgy iramodott tova a kunyhótétőn, mintha vatahoka egy keze.

Pedig eltűnik, elporlik, mikor rá szabad a mozdulatlanság a hegyre. Mégis dolgozik; összecseszmázza a füveket és a fákak a leveleit. Összekeveri a virágokat.

Aron még egy nagy lélekzetet vett, még egyszer őni akart.

Kalappja leesett a földre, haja rá csapzott izódt homlokára.

A klarinét tonpa koppanással lezuhant a padlóra. Akkor feleszmélt Aron.

Még csak egy nőjét akart elfjétszani.

Felémelte a klarinétot, végét szájába csókolta.

Pár hang szomorkodott csak ki belőle, de azokban benne élt minden emléke, minden szomorúsága. A hangok fardatban buggyorékolnak elő lelkéből, s messi vilyekélt varázsolnak eléje, hol jövedv katonák pihennek este, táboritzni és nagyon-nagyon szépen énekelnek:

Csinom Palkó, Csinom Jankó,
Csontos karabélyom...

Akkor kiesett a klarinét kezéből.

Leesett a földre, a vér közé keverődött.

A kunyhó plafonján feketetett a pák futkározott tóplékét után.

Legyet fogott, megetté.

Aron lelke azt látta utoljára. Azután észére olyan fekete szalak fo-nódtok, mint a pókháló szátni.

A tücsök vidáman cripelt.

Hosszú, vég nélküli kinyargásban megint errefjött a szél, besurrant a kunyhóba, kifutott onnan, jászott a fűekkel, cirógatta a faleveleket, majd hosszan, keserre tovább iramodott a hegyen. Es dalolt és símogott.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alapítva: 1899.

Magyarország egyedül állami érdekeltőség, színmagyar a biztosító szövetkezete.

Kartelen kívül!

A biztosítás minden égvával foglakozik igen előnyös díj- és feltételek mellett. Vezet, fő- és helyképviseltek minden városban és községben.

Erdélyi Fiókgazgatóság:

Kolozsvár, Horihy-út 6. szám. — Telefon 36-85.

Európa ellen

Tudják a történelemből, hogy régen is viselték háborúkat az emberek. Aranyért, bázárért, vagy éppen csak dícsőségért mérszörölték egymást a régi hadvezérek parancsára s az is előfordult, hogy nem egy ország viselt hadat a másik ellen, hanem mindenik a maga szövetségével, vagy éppen szövetségeseivel lépett a csataterre. Ott intették el egymással és tisztán egymás között a dolgukat, a vitás kérdést úgy ahogyan lezárták s a győztes fél diadalmaskodott a másik fölött.

Most már a második olyan háború dúlja a világot, amelyben már nem országok, hanem világörsek állanak egymással szemben. Ezáltal Európa a veszélyeztetett és megtámadott fél. Belső európai ügyek miatt robbant ki a háború, az angolszász nyereségvágy azonban itt is üzletet szimatolt s megindította nagy gőzhengerét mind a két Amerika összes népeivel.

A legutóbbi jelentések már arról számoltak be, hogy mind jobban közeledik az ideje annak, hogy az angolok és Amerika hadereje megkísérelje Európa valamelyik pontján a partraszállást. Egy egész világ-rész forog veszedelemben, mert nem kétséges, hogy milyen következményei lesznek az amerikaiak partraszállásának. Nyugateurópa, sőt Magyarország egy része is közvetlenül tapasztalta már a múlt világháborúban, hogy mit jelent az amerikai színes hordárknak, négereknek, indiánoknak, fővéreknak, Délamerika söpredélkeinek Európában való vendégszerelése.

Ha felemelkednek a szaronyok és a drótsövénnyek megkésztereződnek, ha a legnagyobb erőfeszítést végzi Európa ezekben a hetekben a nagy támadás elhárítására, nem szabad csodálkozunk rajta. Világok állnak egymással szemben. Az egyik oldalon a maga szabadságát, Istenét védő Európa áll, az új Európa, amely az igazságra szeretné saját életét felépíteni. Másik oldalon sorakoznak az angolszászok és szövetségeseik, együtt a bolsevizmussal, amelyről egyre több hazugságot

terjesztenek az utóbbi időben, mondván, hogy magyar katonákkal, foglyokkal másképpen bánnak, mert a magyarokat szeretik. Szeretheti-e egy olyan ország valamelyik más állam alattvalóját, amely még a sajátját is milliószámra gyilkoltatta le a béke idején? És ezek állanak most szemben Európával. Propagandájuk, hazug hírek, ijesztgetés és vaklármá előzi meg a nagy mozdulatot s ezek ellen nem csak anyagi, hanem erkölcsi felkészültséggel is kell védekeznünk.

Nem egy, vagy két hadviselő or-

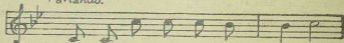
szágról, hanem az egész Európáról, a világ legműveltebb részéről van szó, amelynek mindannyian lakói vagyunk. Ne óbrándozzunk arról, hogy kényelmesen végig nézzük, amíg mások küzdenek! Nekünk is fel kell készülnünk arra, hogy levegőből, vagy a szárazföldről támadás ér. Okulnunk kell az idegen példákon, első sorban Olaszország tragédiáján. Európához tartozunk elválaszthatatlanul s az európai sors a veszélyek idején is kötelező számunkra!

— 4 —

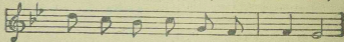
NÉPÜNK SZELLEMI KINCSEI MINDEN HÉTEN EGY NÉPDALTI

Elindultam szép hazámbúl.

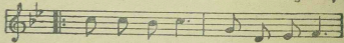
Parlando.

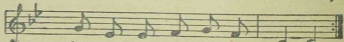
El - in - dul - tam szép ha - zám - búl,

Az al - föl - di ró - na - ság - búl,

Vissza - néztem fél ú - tam - búl,

Szemem - búl a könny ki - csordul.

2. Elindultam szép hazámbúl.
Elbúcsúztam a félutambúl.
Visszanéztem félutambúl,
Szemből a könny kicsordul.
3. Bú ebédem, bú vacsorám,
Boldogtalan minden órám.
Nézem a csillagos eget,
Sírok alatta eleget.
4. Jaj, Istenem, rendelj szállást,
Mert megúntam a bűdosásat.
Idegen földön a lakást,
Éjjel-nappal a sok sírást.

EMKE POSTA

szerte nagy lelkesedéssel folyik az Emke-szervezés.

Emke-szervezés munkája Erdélyrendkívül nagy lelkesedéssel folyozásának ennek egyrészt a tagizásnak jelentkezőse, a tagozás, egyre fokozódó ütemben történő kúllása és az Emke-kiszállások dőse. Olyan sok helyen alakul az Emke-fiók, vagy tagozat, hogy k lelkélese csak folyamatosan élhető. Újabbban a következő tagozatok alakultak meg:

Asad. Elnök: Balla György, alelnök: Mikló János, titkár: Bartha Imre, pénztáros: Szabó Sándor, ellenőr: ifj. Cs. Károly, vál. tagok: Holló János és Sándor.

Amfja. Elnök: Szatmári Károly, titkár: Gámp Károly, titkár: Ádám pénztáros: Papp Gábor, ellenőr: Mihály, vál. tagok: v. Szunyó Rudolf, Csiba Sándor, Horváth Esz., Zumpfö Ferenc, Jakab István, István, Újlaky Gyula és Bagits

Artyvelya. Elnök: Kovács Lajos, alelnök: Kovács Elek főtitkár: Radványi Mihály r. tan. pénztáros: Biró József gazdálkodó, el-Tarnay Imre áll. tan., vál. tagok: Róza övönő, Ármos Bálint, Korppás és Varga Károly.

Arzentkirály. Elnök: Csizsáki gépész, alelnök: Módi Endre tulajdonos, titkár: Nyirő István tanító, pénztáros: Boke András, gr.: Polonkai Miklós áll. útör.

Arány. Elnök: Cs. Nagy Dániel, gr.: Kósa Károly, titkár: Hizó Sándor, pénztáros: L. Sáska Károly, ellenőr: Kovács Károly, vál. tagok: Imre és Varai János.

Arpetri. Elnök: Kádár Miklós ref. alelnök-titkár: Hetey András tan., pénztáros: Dravetsky László, gr.: Tóth József főjegyző, vál. tagok: Erdel Péter, ifj. Kéry József, Erdel János, Sándor János, Gusztáv, Focsar József, Dravetsky és Dravetsky Pál.

Arp. Ugyv. elnök: Mihályi Zoltán, alelnök, alelnök: Szabó Dániel, titkár: Szabó Zoltán ig. tan., pénztáros: Kuli Béla kereskedő, ellenőr: Eteleka tanítónő, vál. tagok: János, Knopp Lenke, Rätz Vendel, Antal, Zeigő Sándor, Kondás Dávid, Horváth Sándor, Rescsik Gábor, gr.: Lőrincz, v. Szabó András, BoAndrás, Pertz Dénes és Kevendi

Arp. Elnök: Lehel György kör-alelnök: id. Vass Lajos, titkár: János tanító, pénztárnok:

Apáthy Károly közs. bíró, ellenőr: Kárádi Ferenc és Horváth Simon, vál. tagok: vitész Oláh Gyula, Grigonca Gábor th. biz. tag, kisgazda, id. Veress Bálint, Pakó Lajos, Kászenyi Lajos és Molnár Kálmán.

Szamosmárod. Elnök: Módy Pál, ref. lelkész, alelnök: Szabó László, titkár: Molnár Miklós, pénztáros: Vánca János, ellenőr: Kiss Tóth János, vál. tagok: vitész Nagy István, Módy János, Kiss Tóth Miklós, Nagy Mihály Cs. és Szabó István. A tagok létszáma 44. Az alakulás érdekében Módy Pál ref. lelkész buzgólkodott.

Farkasmező. Elnök: Molnár Sándor bányamérnök, alelnök: Belinszky Lajos, titkár-pénztáros: Bodó Ferenc igazgató, ellenőr: Székely Albert, vál. tagok: Tóth Lajos, Iriesnovszky Éde, Fáy János, Erdélyi Zoltán, Török Sándor, Galbavy Géza, Molnár Péter és Gesze Miklós. A fiók megszervezésében Molnár Sándor bányamérnök és Bodó Ferenc szorgoskodtak. A tagok létszáma 40.

A megalakulások közléseit folytatjuk.

Jobb tagjelentkezések.

A Hangya központ utján Szilgyasmenyőről 2, Kisgalambfalváról 1, Szászrégenből 6, Biharidőzegről Váry László ref. lelkész buzgólkodásából 20, alelnöknek felkérve Váry László, alelnöknek Takács B. József r. k. kántortanító. Kolozsvárról Tárcazy István gyűjtéséből újabb 39, Girókutáról Szász Anna gyűjtése révén 5, Nántláról Klára József igazgató gyűjtése folytán 35, Magyar-macskésről Kovács Miklós ref. lelkész gyűjtése folytán 119, Szucsagáról Madara Károly gyűjtése révén 28, Magyar-nemegyéről Fiehler Károly ig. tanító gyűjtéséből 53, Farkasmezőről 37, Kárikáról 3, Akosról 28, Szurdokról 46, Tihórol 14, Kisleresztesről 4, Szalona-patakról 1, Tótszállásról 2, Sülelendről 2, Tapsony Endre gyűjtése folytán 25, Bogdánról 34, Szilgyasmenyőről 55, Kiszállásról 35 új tag jelentkezett.

A további jelentkezéseket majd folytatatosan közöljük az anyag terelődése miatt.

A Szolnok-Doboka vármegyei és dési választmány tisztikara.

Disszelnökök: Lovag Hye Jenő, ny. alispán, felsőházi tag, dr. gr. Bethlen Béla főispán és dr. Schilling János alispán. Elnök: dr. Vékás József felsőházi tag, társelnökök: Váradai Károly kereskedő és Hatfaludy Bertalan föld-birtokos, ügyv. elnök: Bitai Batyko Sándor kir. tanfelügyelő, titkár: Maklái Endre népműv. titkár, jogtanácsos: dr. Welther Károly tiszti főjegyző, pénztáros: Benkő József ig. tanító, ellenőrök: Huber Győző főmérnök és Szűke Béla iparostanácsiskolai igazgató, vál. tagok: Antal Dániel Emge-igazgató, gróf Beth-

len Dániel földbirtokos Bethlen, Kiss Miklós vasúti ellenőr, Szabó Lajos vas kereskedő, Feeczó István mérnök, Bányai Sándor tisztviselő, Csomós Benedek tisztviselő, dr. Csáfalvy János vm. főjegyző, Farkas Albert ref. lelkész, P. Boke Kázmér r. k. püspök, P. Takács Gábor r. k. főenczerndi házfőnök, P. Hegyi Péter r. k. lelkész, P. Huszár Huzsolt r. k. lelkész, Gödri Zoltán művészes, dr. Géze Károly kir. pénzügyi igazgató, ifj. Gombár Sándor kereskedő, Husz Odón tanügyi főtanácsos, dr. Holló Béla főszolgabíró, Krémer Lajos gyógyszerész, Knizsok Károly villanyüzemi igazgató, Küchbacher Árpád bankigazgató, Kiss Odón banktisztviselő, Leopold Sándor ügyv., Köszeghy Ferenc ig. tanító, Koréh Pál helyi üzemeltető, Maklái Géza ig. tan., Szász Dezso r. k. tanító, dr. Nyerges Gábor vm. tiszti főorvos, dr. Parád, Ferenc ny. ig.-főorvos, Foka Endre gimn. tanár, dr. Pávay Sándor ügyvéd, városi főjegyző, Piskolty Béla vasúti felügyelő, dr. Sófalyi Lajos OTT igazgató, F. Simó Béla földbirtokos, Székely Gyula gyáros, Székely Mihály gazdálkór elnök, Szgyártó Sámuel vaskezelő, Dregdi Margit ig. tanító, Urbán Sándor ny. min. tanácsos, Vízváry Viktor vm. főjegyző, Kásonfalvai Veross Jenő, dr. Veres Jenő kir. közigazg., Vass Antal borbolytmeszer, Kovács László ref. esperes, dr. Veress József árvászekci elnök, Virágh Zsigmond ny. kir. honvédelmi, Korcsista Kálmán szállító, Bányai Ferenc hiteltöltő lelkész, Ince János tanító, dr. Balogh István árvászekci elnök, gr. Wess Albert ref. földbirtokos, Torma Miklós földbirtokos, farsádli Simó Lajos földbirtokos, Hatfaludy Ernő földbirtokos, Kiss János esperes és dr. Dadvay Lóránd Emke-kirend. vezető, tanügyi titkár. Hivatásból tagjai az Emke-vasasztmányának az Emke dési és Szolnok-Doboka megyei alapító tagjai, valamint a megyehelyi Emke-fiókok elnökei.

A beszerzési és Beszterce-Naszód megyei választmányi tagok névsorát a listáinkra együtt az anyag terelődése miatt közelebből közöljük.

Jobb kiszállásaink.

Az Emke népművelési szervezélye újabbban Bányáshangyadon (Ráton ifj. Gyulaban, Bonchidán, Nyerges-ben, Kőrösfán tett látogatásokat és tartott film- és zeneműveléssel kapcsolatos népművelési előadásokat. Ezekről az előadásokról az anyag terelődése miatt ugyancsak később fogunk beszámolni.

(—a)

Magyarország és a nagyvilág

elmúlt héten a magyar helpoli-élet ügyszólván teljesen esemény-volt. Az országgyűlés képviselő-és felsőháza még karácsonyi szün-tartotta, de ezen a héten már eül a képviselőház és a felsőház egy bizottsága s az ülésen Kállay ós miniszterelnök és Ghyecz Jenő gyminiszter tájékoztatták a bi-lagok tagjait a közpolitikái hely-zeiről.

Antal István Keeskeméten.

ombaton rendezték meg Keeske-t a már tíz éves multra vissza-tól hagyományos „néma bált”, yen a város társadalmá lerótta zsalát a város szegényeinek felsze-zésére. A néma bálon megjelent z Lajos közzétájtási miniszter, zros országgyűlési képviselője, vant Antal István nemzetvédelmi-igandaminiszter, aki nagy beszé-mondott, Magyar szeretetnek kell lina ebben az országban minden-aki a szegénység és nyomorúság küzdelem kérdésével foglalko-— emelte fel szavát a miniszter. nagyokból történelmi pusztító vi-már szinte teljes közelről fenye-zt az országot s e viharral szem-dulni és a magyar ügyet épség-megőrizni csak úgy lehet, ha min-magyar egyetlen kemény ére-éből olvad össze a szeretet ációzó-jában. Ne akarják ma egyszek javok és a pénz hajhászásával den áron gyarapítani vagyonukat, az körülöttünk milliók és milliók óráról a másikra elvesztik min-ket.

szásban vagyok vele — hangoz-a miniszter —, hogy a szegény-s a nyomor problémája nem biz-egyedül a cselekvő szeretetre és nkéntes karitászra. Szükség lesz mas és átfogó gazdasági és tár-mi javító munkára. Meg vagyok örve arról, hogy ez a borzalmas áru a maga pusztító hatáisi mel-zza a jó erdeményl is fog jár-ogy, ha majd felragyog a béke rványra feleltünk, világszerte álta-lesz az óhaj és a vágyakozás egy társadalmi, gazdasági és nem-zi berendezkedés ulán, amely nem ember számára megteremti a illis biztonságát az a minimum-amely nélkül nincs emberi nél-nincs emberi egyenlőség, nincs ri szabadság. Ennek az új igaz-társadalmi, emberi és nemzet-berendezkedésért küzdő világnak ső sorában kell haladnia a mi or-unknak is.

Minisztertanács.

A kormány tagjai Kállay Miklós miniszterelnök elnöklésével pénteken minisztertanácsra ültek össze. A minisztertanács időszéri kormányzati ügyekkel foglalkozott.

Unokája született Kállay Miklós miniszterelnöknek.

Kállay Miklós miniszterelnököt az elmúlt napokban családi öröm érte: megszületett első unokája. A miniszterelnök fia, Kállay Kristóf egy évvel, ezéltől köztött házasságot Vászárhelyi Veronikával, Kállay Kristófné a budapesti Faszor-Szamatóriumban fűgyver-meknek adott életet. A fiatal anya és gyermeke a legjobb egészségnek ör-vend.

Zichy János gróf halála.

Zichy János gróf valóságos belső-likos tanácsos, volt kultuszminiszter, az Akció-Katolika világi elnöke és a Keresztény Néppárt elnöke, 76 éves korában Budapesten elhunyt. Zichy János gróf 1910-ben lett először val-lás- és közoktatásügyi miniszter, később a Wekerle-kormányban ismét kultuszminiszterre nevezték ki. A második nemzetgyűlés idején megalko-lotta a keresztény gazdasági pártot. Elete legutolsó napjaig tevékeny poli-ikai életet folytatott és mindenütt ott volt, ahol elveit hallatnia kellett. Vé-gig a konzervatív keresztény irányzat-t képviselte.

Zichy János gróf holttestét hétfőn a Nemzeti Múzeum előcsarnokába szállították, ahol Serédi Jusztinián bí-boros hercegrímás beszentelte. A ra-vatalnál Srinyei Merse Jenő kultusz-miniszter mondott gyászbeszédet. Keden a koporsót Nagylángra szállították és az ottani családi sírbanhol helyezték örök nyugalomra.

Angolszász bombák hulltak magyar területe.

Angolszász bombázó gépek január 7-én a délelőtti folyamán az ország délyugati részén több hullatban be-repültek és a Dunántul nyugati rés-zén átrepülve az ország légterét északnyugati irányban hagyták el. Az ország területére csak néhány bomba esett. Kár nem történt.

Kódosító gyakorlatok a fővárosban.

A honvédség január 8-án Budapest egyes helyein kódosító gyakorlatokat tartott. A fejlesztett kód az emberi szervezetre teljesen ártalmatlan volt.

A nagyvilág

A harcterek eseményei.

Német katonai körökben mintegy tíz nappal ezéltől jeleztek először, hogy német részről a szovjet léli offenzívának további arcvonalzaka-szokra való kiterjedésével számolnak. Az utóbbi napokban a bolsevisták új támadási hulláma már lényegesen kiterjedt. Előbb a kriesev-proposzki szakaszon, azután pedig a kirovojrád-kriovojrogi szakaszon indított újabb támadásokat. A főhadiszínterek jelen-leg a zsolomir-berdicsévi, a vitebszk-nevelli és a dnyeperkanyarutali terep-szakaszok. Vitebszk térségében a vá-rostól északnyugatra és délyugatra légyekeltek a szovjet erők átörmi a német védelmi övezetet. A harcok rendkívül hevesek voltak és a német küzdelem folyamán több ízben is gazdát cseréltek, anélkül azonban, hogy a szovjet hadsereg elérte volna kitűzött célját: a német arcvonal át-örészt. Különösen nagy páncélos erők bevetésével indult meg a szovjet hadak támadása Kirovojrád és Kri-vojrög térségében. Mindkét helyen az a támadás célja, hogy a nagyjában a Dnyeper folyó vonalával párhuzam-on haladó német védelmi övezetet déli és délyugati irányban átörje és a nagy Dnyeper-kanyarutban levő német haderők helyzetét tartha-talatlanná tegye. Cserkasznál, a Krim-félsziget körül, valamint Zaporozsje-nál és Nikopolnál nagy szovjet csap-olösszevonásokat figyeltek meg, amiből következtetni lehet a bolse-vista hadvezetőség további céljaira. Az orosz nyomás a kirovojrádi né-met állásokat nemcsak északraól és keletről, de nyugat felől is fenyegeti. Mértékadó német katonai körök a déli arcvonalszakaszon megindult szovjet offenzíva egyik legközelebbi hadműveleti célját abban látják, hogy a Szovjet a Ing alsó szakaszán akarja visszavonulásra kényszeríteni a német hadseregeket.

Az általános hadi helyzetet illetően berlini katonai körök hangoztatják, hogy az oroszok erejüket még mindig nem merítették ki. Ugyanis bőzo-nyosra vehető, hogy az orosz had-vezetőségnek még tekintélyes mennyiségű érietlenen hadműveleti tartal-ékai vannak és továbbra is fel tudja tölteni az eddigi offenzívában harcba-vettelt és súlyos veszteségeket szenvedett kötelékeit. Az oroszok léli offenzívája tehát még fokozódóban van, s egyáltalán nem lehet megmondani, hogy mikor éri el csúspontját.

A keleti arcvonal déli szakaszának vet süllypontján. Kirovogradnál és Berdiesevnél erősebb német páncélos osztagok vették át a kezdeményezést, miután Kirovogradot a német csapatok szívós és elkeseredett utcai harcok után szombat éjszaka kiürítették. A bolsevisták véres vesztesége különösen nagy volt Berdiesevtől délre. A német csapatok Kievől délre megművelhető állásaikban fel fogták nagyobb szovjet erők többszöri előretörését. A karácsony estéjén megindított szovjet offenzíva tehát nem csökkentő bevességgel tombol. A német kötelek már hetek óta a legsúlyosabb küzdelmeket vívják és a szovjet hadvezetőség óriási mennyiségű ember- és anyagárfalakat köt ványtelen eltékozzolni, de a kezdeti sikereken kívül eddig még nem jutott nagyobb hadművelési sikerhez.

Olasz harcok.

Az olasz hadszíntéren Pescara és Ortona között új német védőállás van a körülbelül negyven kilométer széles, dombos adriai part vidékén, a Foro hegypatak mentén. A 8. brit hadsereg, amely Leese angol tábornok személyében új parancsnokot kapott, most támadási előkészületeket tesz, hogy ezzel az új német védőrendszerrrel megbirkózzék. Az Appenninek belsejében körülbelül hetven kilométer szélességben a 2000 méteren felüli behavazott és eljegesedett magas hegyekben teljes csend uralkodik. Az 5. amerikai hadsereg erőfeszítéseket tesz, hogy Monte Cassino keresztül megnyissa az útát Róma felé. A közlekedő vonaloktól keletre és nyugatra már hetek óta támadják az amerikaiak és a velük együtt harcoló franciák a németek aegyi állásait, hogy a völgyi erődítéseket Monte Cassino környékén megkerüljék. A német csapatok a magaslati állások ellen irányuló helyi támadásokat elhárították. Az adriai parton is eredménytelen maradt az ellenség támadása.

Távolkeleti harcok.

Az Új-Guinea körüli harcokban, amint azt a japán jelentések kiemelik, most már kifejezre jut a szövetségesek növekvő szárazföldi, tengeri és légi fölénye. Új-Guineában Finch-hafentől északnyugatra a japánok kiűrtették védőállásaikat és hátrább vonultak az őserdők mocsaraiban.

Új-Britannia szigetén erősen érezteti hatását az a körülmény, hogy a szigetnek úgy déli, mint északi részén a partraszállt angol-szász repülőterek birtokába jutottak és előnyösülésukkal mindinkább fenyegetik a

japánok hatalmasan kiépített támaszpontját, Rabault.

Légiháború.

Az elmúlt hét folyamán az angol-szász légierők fokozták támadásaikat a német és megszállott területek városai ellen. Pusztító angol-szász légitámadás érte Kieft és Stettint. Angol-szász bombavető repülőgépek Franciaországban a Gironde torkolatánál több francia községre dobtak bombákat. Súlyos bombatámadások érték Prijedor és Travnik boszniai városokat is.

A nyugateurópai invázió lehetősége.

A nyugateurópai invázióval kapcsolatos angol-szász hírvérés az utóbbi napok során elérte tetőpontját. Az angol-szász hírforrások a közeljövőre, de legkésőbb három hónapon belül időpontra lérik az európai szárazföld előzónáinak kezdetét és az egész angol-szász hírszolgálati apparátus szinte önti az invázióval kapcsolatos anyagot.

Rommel vezértábornagy legközelebb munkatársai kíséretében látogatást tett Hollandiában és ellenőrizte a partvédelmet. Rommel megtekintett sok páncélos és gránátos hadosztályt, valamint több különleges köteleket, amely készenlétben áll a támadásra.

Eppen úgy, mint az atlanti erődfalat Európa északi és nyugati részén, a Földközi-tenger partvidékeit is megerősítették a németek. Egyetlen gyaloghadosztály szakaszán egyetlen utazásúszóalj 1943-ban 102 ezer akna elhelyezését jelentette. Ugyanakkor a Földközi-tenger parti sávjain lángszórókat építettek be, amelyek nemcsak a harcocsírkokat biztosítják, hanem messzire előretolva ellenállási fészkekből álló biztosító vonalat alkotnak. Európa nyugati és keleti részén hatalmas arányú erősítési be rendezés áll szemben az angol-amerikai invázióval. Az egész arcvonal Norvégától Dánián át az Északi-tengerig védett part, a La Manche-csatorna és az atlanti part mentén mintegy ötezer kilométer hosszúságban kiserődökből és harcállásokból álló erősítési művet alkot, amelyet mindenféle kaliberű lövegek ezreivel szereltek fel.

A brit hírszolgálat washingtoni jelentése szerint Forrestal amerikai tengerészeti államtitkár kijelentette, hogy az európai és csendes-tengeri hadjárat terveit olyan előrelátható állapotba jutottak, hogy már ki is tűzték az invázió megkezdésének üveit.

Innen-onnan

Berlini jelentés szerint a véderőnél újabban terepszintű átlarcolt rendszerszerűtettek. Ez a amelyet főleg felderítő csapatok alkalmaznak, az egész arcvonalon oszupán a szem, orr és száj sáv van rajta nyílás. A rohamcsapatok tagjai tetőtől-talpig a terep szalkalmazkodó öltözéket hordják, amelyek átlarcolt most már arcukat feddi, amely egyébként világos feltekin.

A német vadászrepülőök új fel alkalmazták az amerikai légvédelem bombázói ellen, amely német hajóhadtámaszpontokat madták. Az új fegyverek löbbi amelyekkel a repülőgépek kötelek maguk után.

Az angol hírszolgálat jelentőrint a szovjet kormány indított a lengyel-orosz határkérdés tázására. Az indítvány értelmű új orosz-lengyel határ az 19. Curson vonalon alakpik, hozzávetőlegesen Litvánia le Sarkából indul ki dél felé. Otoki átengedné a gudnoi és toki körzetet Brestlitovszk és nia között és hajlandó volna láoskba bocsátokni Lemberg adása érdekében, ha a lengye many baráti magatartást Szovjet-Litvánia azonban meg Vilnát és Kelet-Lengyelország részét is. Ellenszolgáltatásként ország és a többi szövetséges tervebe vette, hogy nyugat felé jesztü a lengyel határt.

Tilos takarmányozási előírás értékkel nem bíró örményi forgalombahozal

A földművelésügyi miniszter t teret adott ki, amelyben szabályozárátparkarmányliszt, az árpakorpárhájé, a borsótakarmányliszt, a korpá, a borsóhéj, a cirokkorpa, dinakorpa, a kölestakarmányliszt ségét és forgalmát, valamint a héj, a hajdinahéj, a köleshéj és héj forgalombahozatalt. A t tiltja azt, hogy takarmányozási tápértékkel nem bíró örményi rokhéjat, hajdinahéjat hozzanak lomba, vagy ezeket más, takarmá szempontjából értékes örményi verjék és így ennek tápértékét is sárk, továbbá, hogy kevésbé érté lenemény, az örményi meg nem néven, pl. árpakorpát árpakorp liszt néven, vagy árpahéjat ár néven stb. hozzanak forgalomba.

A MAGYAR NÉP HIRADÓJA

KACSÁT TÖMNEK A MOSZKVAI DIPLOMATÁK

Az „A Voz” című portugál lap Moszkvában élő amerikai újságírók érkeikét közli a szovjet főváros elétéről. A Moszkvában működő külföldi diplomaták társasági összejöveteleire csak egy témáról beszélnek — mondja a cikk — s ez az ételmiszerek beszerzésének kérdése. Magától értetődik tartják, hogy a diplomaták tyúkokat tartanak lakásaikban, nyulakat tenyésztenek és maguk tömnek kacsákat. Az árak elviselhetetlenül emelkednek. Egy üveg vodka 120 rubelbe kerül, ami 24 dollárnak felel meg. Egész Oroszországban nem lehet jóhínyt kapni. Fűtőanyagban is teljes a hiány. Az orosz családok alig esznek valamit türes leveles és fekete kenyéren kívül. A legnagyobb ritkaság, hogy valaki húshoz jut. Az orosz városok konyhakerteké váltottak.

A prolétár Oroszországban is van azonban feketepiac, talán még nagyobb mértékben, mint az úgynevezett kapitalista államokban. Maguk a szovjet hivatalnokok is „szükséges rossznak” nevezik a feketepiacot. Zúgban 35 rubel egy félliter tej és 80 rubel egy félkilo vaj. Cipő majdnem egyáltalán nem kapható és az ára 200 dollár körül mozog.

HÖELTAKARÍTÁSRA RENDELTEK BE KÉT KOROSZTÁLY ROMÁNIAI ZSIDÓT

Az 1926—1927-ben született zsidókat kötelező höeltakarítási közmunkáltra rendeltek be 21 napra.

A zsidóügyek főkommandósának rendelete szerint a zsidó férfiak és nők életkorra való tekintet nélkül nem lehetnek magánvállalatok alkalmazottjai, ha nem rendelkeznek a főkommandós által kiállított alkalmaztatási jogosítvánnyal.

HÁROMSZÉK VÁRMEGYÉBEN ELTEKINTENEK A CIMEK HASZNÁLATÁT

Háromszék vármegye közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésén vitéz Barabás Andor dr. alispán figyelemre méltó indítványt tett. Az alispán javasolta a közigazgatási bizottságnál annak kimondását, hogy működési területén, vagyis Háromszék megyében mind szóban, mind írásban eltekint a címek használatától s minden testületnek és szervnek figyelmebe ajánlja, hogy a fennálló szabályoknak és rendeleteknek eleget téve minden tisztviselőt egyszerűen hivatali állásának megfelelő címmel illessen, mert a tisztviselő megbecsülését és a közhi-

vatali állás tekintélyét nem a cím biztosítja, hanem a lelkiismeretes végzett munka és a becsületesen teljesített kötelesség.

KIHÚZTÁK AZ ERDÉLYI NYEREMÉNYKÖTVEY MILLIÓS FÖNYEREMÉNYT

Január 3-án, az eredeti játéktervnek megfelelően, megelítették az Erdélyi Nyereménykötvény ötödik húzását. Az egymillió pengős főnyereményt a 245.874. sz. kötvény tulajdonosa nyerte. Kihúzták ezenkívül egy 200.000 pengős, két 50—50.000 pengős és több kisebb nyereményt.

TOYÁBBI INTÉZKEDÉSIG FÜGGÖNEN KELL TARTANI A HÓSI HALOTTAK EMLÉKÉNEK MEGŐRÖKTETÉSÉT.

A belügyminiszter a hivatalos lap január 6-i számában a hős halottak emlékének megőrkítéséről szóló rendelet hatályon kívül való helyezéséről rendeletet bocsátott ki.

A belügyminiszter, mint ismeretes, a hős halottak emlékének megőrkítéséről már régebben úgy intézkedett, hogy az 1938 óta történt hadműveletekben hős halált halt honvédek neveit, volt lakóhelyiük világháborús emlékművén, örökítés meg, ott pedig, ahol a Hősök Emlékműve még nem készült volna el, az emlékművet a legelsőrebbben fel kell állítani. A miniszter rendeletének kiadása után következett be vitéz nagybányai Horthi István kormányzóhelyettes hős halála. A kormányzóhelyettes emlékének és a nemzet halálának megőrkítéséről alkotott törvény utasítást adott a miniszteriumnak arra, hogy a most vitéz háború hőseinek emlékére bárhol az országban emelendő emlékműveken gondoskodni kell a Kormányzóhelyettes nevének méltó megőrkítéséről. Minthogy a rendelet íymódon szoros összefüggésbe jutott a törvény előírásával, indokolt, hogy a törvény végrehajtásával kapcsolatosan történjen majd intézkedés az új világháború hősei emlékének megőrkítéséről is, ezért a belügyminiszter régebbi rendeletét hatályon kívül helyezte s arra hívta fel az alispánokat, polgármestereket, hogy a hős halottak emlékének megőrkítését további intézkedésig tartásuk függőben.

HALOTTABLÓK EGY MAROS-MEGYEI KÖZSÉGBEN

Megdőböntől bántény foglalkoztatja Maros-Torda vármegyét. A görényhadaki temetőben járszódtak le

olyan jelenetek, amelyekre Magyarország vddig nem volt példa. Laczko János és Farkas Flóráné, aki egyébként a sógorúje, már a mult nyárról kezdve éjszaka kijárt a temetőbe, ahol a jobbnádd „családok néhány napra eltemetett halottaiknak a sírját kiasták, levezkelték a holttesteket, utána pedig megint eltemették.

A sógorúje titkok véletlenül leplezte le Blázs Zakariás földműves, aki éjszaka ágyeztet hazafelé. A sítet temetőben két albot látott hajlongani a néhány napja eltemetett Farkas Zakariás gazda sírja körül. Babonás félelemmel futott be a faluba. A korcsából még zájt halott. Legények mutáltak. Közük talált a ifjabb Farkas Zakariást, a halott fiát is. Ezeknek borzongva mondta el a temetőben látott „kísérletek” munkáját.

— Siess, mert apádat most assák ki a sírjából — dadogta a legénynek, aki azonnal maga mellé vette két barátját és megindult a temető felé.

A két kísérő megrettent a temető kapujában, de az ifjabb Farkas nem jött meg, hanem óvatlan megközeleltette apja sírját. Amikor látta, hogy hűsből-vérből való emberek vannak ott, rájuk ugrott, az egyiket el is fogta, míg a másik elfutott. A legény letűtölte a sírrablót, aki nem volt más, mint a felfejel Laczko János, azután a menekülő másik „kísérlet” nyomába eredt. Nagy volt a csodálkozás, amikor a siránkozó, megseppesített alakban Farkas Flóránét ismerle fel. Mindkettőt átadta a csendőröknek, akik azután kinyomozták az elvetemült férfit és asszony mindent feltét. Eddig négy sírt fosztottak ki sikerrel, de az ötödiken most rajtaszettek.

Mindig kipatolták, hogy milyen ruhában és cipőben temették el a halottakat és csak akkor hantolták ki, ha „érdemes volt gégy órást ásní”. Az asszony babonás jedségében minden sírfeltáras után megmossa a kezét szenteltvízzel. „nehogy az ördögök hozzáérjenek”.

A két halottrablót, akik bünelelkéményeket mindig éjszaka, előtéltés alatt hajtottak végre, a csendőrök bekísérték a marosvásárhelyi ügyészségi fogházba.

FIGYELMEZTETÉS!

Kérjük olvasóinkat hogy mindenütt előfizessék úgyber s „Magyar Nép” kiadóhivatalához, Kolozsvár, Brassai-utca 7. fordulatnak. Kérjük tehát azokat az olvasóinkat is akik az Enke felhívásai alapján kapcsolódott be előfizetőink táborába, előfizetésükkel szintén közvetlenül kiadóhivatalunkhoz forduljanak.

EGYETEMI KÖNYVTÁR
KOLOSZVÁR

A kiadóhivatal üzeni

Alább felsorolatlakoz közzémet mondanak a bejelentést az előfizetői:

H. J. Rév. K. J. Csákygömb. K. M. Bogdánháza. K. Gy. Gyertyánliget. M. G. Brhovács.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Előző számainkban felhívtuk előfizetőink figyelmét arra, hogy azok, akik még nem rendezték hátralelőket, akár az általunk küldött postafelmondón, akár más módon fizessék ki. Ezen felhívásunk nem volt eredménytelen, mert a hátralelősek nagyszámú eleget is tett felhívásunknak. Egy kisebb rész azonban még mindig alig maradt a díjjal s ez alkalommal ismétlenül figyelmeztetjük az összes hátralelőseket, hogy ne halogassák a díjak behártyolását, mert lapunk az előfizetési díjhoz tartuk fenn s ennek elmulasztása magával hozza a hátralelősek részére a lap kifizetésének megszűntetését. A jelenlegi nehéz papírbizonyos és a lap előállításához szükséges anyagok állandó emelkedése folytán csak azoknak küldhetünk lapot, akik az előfizetést díjjal rendezték.

Ismétlenül kérjük előfizetőinket új előfizetők bejelentésére. Eddig az év számában történtek bejelentések, de ez még nem jelent azt, hogy ne számítanánk az az előfizetők hátramaradására, ahán az eddig még nem jelentettek be új előfizetőket.

Lakás- vagy helynévátvitel esetén kérjük nemcsak az új, hanem a régi lakóhely közzététel is, mert ennél nem tudjuk a címet kijavítani.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: R. F. Csikszentmárton 8, G. J. Székelykövesd 11,20, Özv. K. László László 10, Hadnagygyőrtelek: B. F. 10, M. E. 10, S. E. 10, T. M. 10 és D. J. 10, Ifj. L. Gy. ca. Toldaság 14,20, L. K. Gyulakuta 11,20, T. K. Vadász 12,20, Ifj. R. F. Udvarfalva 8,20, B. M. Marossárpatak 8,20, Gy. J. Vadász 8,20, N. Gy. Nagyerőcs 8,20, M. J. Korpós Keresd 10,20, B. J. sz. Marossárpatak 8,20, Id. T. L. Zsolnok 5,20, R. Gy. Krasznabétek 8,20, Gy. G. P. Szamoskrassó 8,20, J. L. Szamoskrassó 8,20, M. Z. Szilvárvánja 14,20, M. P. Apa 8,20, Özv. L. F. né Koltó 8,20, Id. H. M. Kálmán 8,20, M. E. Egri 14,20, J. M. Mezőpatri 8,20, B. J. Krasznabétek 8,20, M. J. Szamosd 8,20, B. J. Kaplony 8,20, M. J. Bacsabánya 8,20, B. J. M. Zságon 10, Sz. M. Dósd 8,20, Sz. B. né Puzstajnyok 8, N. L. N. Mezőpatri 8, K. F. Székcs 14,20, M. G. Bacs 8,20, B. Ó. Nagydemeter 10, L. A. Magyarócsa 8,20 Pengő.

A szerkesztésért felel: DAVID IVAN

Feladás kiadó: TOTTH KÁLMÁN.

Amerikába szállítják Herkulánus évezredes műkinccsel

Az angol-amerikai megszálló hatóságok épp úgy, mint Sziciliában csináltak, Délolaszországban is megkezdtek a régiségek és műkinccsek elszállítását. A Nápolyi lovásza alól kiassott Herkulánus városkában állították össze az első szállítmányt, amely a Herkulánusban talált régi római iratgyűjteményt is tartalmazza. A Nápolyban pusztító súlyos tifuzsfárvány miatt a szállítmányt Salerno kikötőjébe vitték, hogy ott rakják hajóra az Egyesült Államok felé.

Ausztráliai kanakkal megették a hadifoglyakat

Zürichből írják, hogy a Bougainville szigeten folyó harcokkal kapcsolatban egy beenszültöt törzset állítottak az ausztráliai haditörvénysek elé. A törzsek ugyanis törzseivel együtt több japán hadifoglyot — megevettek. A Sic und Er svájci hetilap eredeti tudósítása beszámol arról, hogy a törzsek sehogyan sem akarta megérteni az ellene emelt vád súlyát. Először azaz érvelt, hogy a felfelt japán katonákkal ök ejtették fogásába a náluk élt törvény, hogy a hadifoglyokat el kell fogyasztani. Másodszor pedig azért nem tudta belátni a derék törzsfő a cselekedet büns voltát, mert — mint hangoztatta — ő és törzse csak a törvénynek engedelmekedett, hiszen életükben olyan rossz huszt nem ettek, mint amilyen a japán katonák húsa volt. Szívós, inas, különös szaga pecevény volt. Kijelentette a törzsfő, ünnepélyesen hajlandó közelemben mege, hogy a japán hadifoglyokat többé soha nem készítik el ele-
szelnek.

Mind ezek az érdekes és kulturtörténeti szempontból kétségkívül figyelemreméltó fejtegetések sem menthették meg azonban a törzsfőt az agyonlövés-től — értesülünk a tudósításból. A hadibírósg halálra ítélte és az ítélet nyomában végre is hajtották. A törzs

tagjait, akik csak a főnök példáját követték, a hadibírósg szabadon engedte. Utóbbiak most nemcsak azt nem érik, hogy törvényt sértettek a japán hadifoglyok elkötésével, de azt sem, hogy a félérek, ha már agyonlőtték a törzsfőnöküket, miért nem szolgáltatták ki nekik a jól táplált kövér ember húsát, mert — ez lett volna aztán a csemegé!

Szerkesztői üzenetek

K. S. Saurduk. Az elmúlt harcot naplóból írjon ki egy érdekes részt és küldje el nekünk, hogy megállapíthassuk, tudunk-e vele foglalkozni. Az ilyen természetű írások közzése egyébként különböző okok miatt nagyon nehéz. Vers az érdekesről tanulságos, de még nem áll meg a közéletesség mértékét.

Kereszi E. Versen késon érkezett, mert 1400kóban elvesztette előzetességét és így nem küldhetjük. Levélét örömmel olvastuk, mert azt látjuk belőle, hogy szorgalmasan tanul. Csak kövesse a tanácsokat s többet olvasson, mint írjon. Így ér el majd azt a fejlődési fokot, amely a jó verset szül. Mostani írása még nem zökönkéntes, néhol modoros, de már látszik bizonyos haladás.

Egy régi olvasó. Ezzel a jelleggel írt alá valaki egy hosszú levelet. Sajnáljuk, de bármilyen érdekes dolgokat ír benne, nem foglalkozhatunk velük, mert névtelen levélről nem vállalja a felelősséget azért, amit írt.

Sz. Károly. Újvízi üzenet a magyarnak. Késon érkezett. Jószándókat igyekvett dicsegettetni. A jókívánatok örömmel viszonzozuk.

Apróhirdetések

Minden szó 12 fillér, vastagabb betűvel 24 fillér. A legkisebb hirdetés ára 1 pengő. Alkötéskeresők részére 20 szög 1 pengő 20 fillér. Előfizetőink minden szó 10 fillér, vastagabb betűvel 20 fillér. Az apróhirdetés díj előre fizetendő.

ÖRÖKBEFOGADNA 12—13 éves egészséges kisfiányt, gyermektelen házaspár. Leveleket a kiadóhivatalba kérünk „Tisztelettel” jelzőre.